

PÉNZÜGYI ÉS SZAKMAI TERVEZÉST ELŐKÉSZÍTŐ SZAKMAI KONCEPCIÓ

TÁMOP-3.1.4.C-14

INNOVATÍV ISKOLAI FEJLESZTÉS: WEINER LEO ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

KLIK KISVÁRDAI TANKERÜLET

A koncepció kidolgozásában közreműködtek:

Bozsó Károly, Czap Jolán, Csernyánszky Gábor, Kozma Zsolt, Moldvay Zsolt, Tóth László, Vida Szűcs Mária

A kisvárdai Weiner Leo Alapfokú Művészeti Iskola kiemelt hangsúlyt fordít a tehetséges gyerekek felkutatására és a tehetséggondozásra. Iskolánkban már 6 éves kortól kezdjük a zenetanítást billentyűs, vonós, fúvós és ütőhangszereken, melyekhez a magánének, valamint az elméleti tárgyak csatlakoznak. A zene mellett a táncoktatás is meghatározó. A művészeti nevelés determináló a kisiskolás korban, amely a gyerekek érzelmvilágán keresztül egész személyiségüket formálja. Ezt a személyiségformálást célozzuk meg innovatív pályázati projektünkkel is.

A Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola négy feladatellátási hely vonatkozásában nyújt be pályázatot az innovatív iskolai fejlesztés tárgyában.

Évszázados múltra tekintő zeneművészeti iskola vagyunk. Hisszük és követjük névadónk, Weiner Leó művészi és pedagógiai szellemiségét. Éppen ezért arra törekszünk, hogy intézményünk falai között már kisgyermekkortól egészen a fiatal felnőtt korig azonos értékrend szerint, ismerős környezetben, folyamatos odafigyeléssel neveljük tanulóinkat a zene szeretetére.

Mindezek mellett fontosnak érezzük a továbbtanulás lehetőségeinek széles körű bemutatását, a magatartás és a szorgalom jelentőségének tudatosítását, a szülők aktív bevonását a diákok felvételre felkészítéséhez, az egyéni oktatás, a zenekari részvétel, egyéni felzárkóztatás, koncertekre felkészítés erősítését.

A pályázat segítségével arra törekszünk, hogy

- tovább vigyük együtteseinkben, kamarafesztiváljaink megrendezésében a weineri hagyományokat, vagyis a közös muzsikálás élményén keresztül gazdagítsuk növendékeink személyiségét;
- toleranciát tanúsítsunk, és erre neveljük fiataljainkat;
- egy intézményen, négy feladatellátási helyen belül biztosítsunk lehetőséget a zenekedvelő és pályára készülő tanítványainknak a folyamatos előrehaladásra;
- megvédjük tanítványainkat szabadidejük értékes felhasználásával a korosztályra leselkedő káros hatásoktól.

Iskolánk pályázati projektjének céljai egybeesnek a kiírásban megfogalmazott, a magyar köznevelési rendszer megújításának kiemelt céljaival, ami nem más, mint a gyermekek és fiatalok nevelésének kiteljesítése a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztésének, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartásával, valamint a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás a nevelés-oktatás eszközeivel.

„Minden gyereknek joga van a legjobb tanárhoz, a legeredményesebb módszerhez és a legjobb körülményhez, ami őt az iskolában, az ismeretszerzésben és az emberré válás folyamatában segíti.” Ezt vallja Kodály Zoltán. Pályázati programunkat ennek szellemében, az innováció nélkülözhetetlenségét elismerve, a pályázat által meghatározott kritériumok szerint készítettük el.

Iskolánk az egész országban felkutatja a zenét élethivatásul választó fiatal tehetségeket; munkánk alappilléreinek tartjuk a Kodály-módszer és weineri kamaramuzsikálás együttes megvalósítását.

Négy feladatellátási helyünk, amelyekkel pályázunk:

- Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola
- Teichmann Vilmos Általános Iskola
- Vári Emil Általános Iskola
- Somogyi Rezső Általános Iskola

A négy feladatellátási helyen azonos programot valósítunk meg, a megfogalmazott célok mentén. Programunk szerint a pályázat révén, a zene- és művészetoktatás segítségével teremtjük meg a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességét elősegítő, befogadó szemléletet közvetítő, a gyermekek, tanulók szükségleteit figyelembe vevő, differenciáló pedagógiai módszerek alkalmazási feltételeit. Szükségesek voltak, a hangszerek egy része és az oktatáshoz szükséges eszközök beszerzése az, ami mindenképp szükséges, a széleskörű módszerek a pedagógusaink által rendelkezésre állnak. A program részét képezi a mentorálás, vele az egyéni felzárkóztató és tehetséggondozó oktatás, a közösségi élményeket is erősítő kamarazene és csoportfoglalkozások, valamint a zenekarban való részvétel is.

Programunk a gyermekek és fiatalok nevelésének kiteljesítését garantálhatja a pályázati felhívásban megfogalmazott célok szerint, hiszen a művészeti neveléssel a fiataloknál a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztését, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartását eredményezi.

Iskolánk pályázati projektjének céljai egybeesnek a kiírásban megfogalmazott, a magyar köznevelési rendszer megújításának kiemelt céljaival, ami nem más, mint a gyermekek és fiatalok nevelésének kiteljesítése a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztésének, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartásával, valamint a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás a nevelés-oktatás eszközeivel.

A Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola zenei tagozatán kihasználjuk a törvény adta lehetőségeket abban az értelemben, hogy 6-22 éves korig valóban vannak növendékeink. Az intézmény beiskolázási programja teszi lehetővé, hogy iskolánkban ilyen szép számmal tanulnak zenét. A program lényege, hogy óvodás kortól fogva hangversenyeket adunk a gyerekeknek minden, majd az első osztályosoknak szintén, a vidékről Kisvárdára kerülő gyermekek beiskolázása miatt. Mivel nem vagyunk kötelező intézmény, rajtunk múlik, hány diák kezdi meg iskolánkban a különböző művészeti ágakban való jártasság elsajátítását. Ugyanez igaz a táncképzésre is, ahol elsődlegesen a helyes testtartás, a fittség, az egészséges életmód-centrikusság jellemzi a képzésünket.

Intézményünkben a zeneoktatás délutáni órák keretében zajlik. A legkisebbek szolfézs-előképzőbe járnak, ha tehetségük, képességük megengedi, - a játékos formában zajló szolfézs-előkészítő mellett, - már az első évben hangszerrel is választhatnak.

A pályázat keretében minden bevonható korosztállyal foglalkozni kívánunk. A négy feladatellátási helyen azonos célú és jellegű programot valósítunk meg. A pályázat révén, a zene- és táncoktatás bevonásával és a testmozgás, mint állóképesség-javító és karbantartó tevékenység kiegészítésével erdei iskolát, tanórán kívüli szabadterei mozgásos rendezvényt, egészségnapot és természetközeli sporttábort szervezünk, közösségi eseményeket valósítunk meg, és közben a tanárok továbbképzésére több modul is építünk. A program részét képezi az egyéni felzárkóztató és tehetséggondozó oktatás. Programunk a fiatalok nevelésének kiteljesítését segíti a pályázati felhívásban megfogalmazott célok szerint, ugyanis a művészeti programok új módszerekkel történő bővítése révén a fiataloknál a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztését, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartását célozzuk meg.

A pályázat olyan tevékenységek elvégzését teszi lehetővé, amelyeknek sem pedagógusaink, sem tanulóink ez idáig nem voltak részesei, és minden bizonnyal nem is lehetnének, ha a pályázati lehetőséget nem próbálnánk meg kiaknázni. A továbbtanulást támogató tevékenységek, a közösségi rendezvények, a környezeti nevelés, a személyközpontú pedagógiai módszert átadó, illetve a pedagógiai műhelymunkát segítő továbbképzések egytől egyig a projekt célcsoportjának számító diákok és pedagógusok közös munkájának és közösségi életének újrafogalmazását teszik lehetővé, egy még hatékonyabb terepen.

Az innovációs programban rugalmas időkeretek között, változatos és sokszínű módszerek segítségével tudnak fejlődni tanulóink és tanáraink. A diákok körében az évfolyamszintű tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz. A programok egymásra épülnek, amire egyébként nincs lehetőség az iskolai hagyományos oktatási keretek között. Itt viszont adott a folyamattervezés, a hangsúly az ismeretek megszerzése mellett annak módján és a feldolgozáson van, a siker a felelősségvállaló együttműködéstől függ, így a közös alkotás erősíti a kohéziós erőt. Mindemellett a tanulók szembesülnek saját képességeikkel, a feladatok aktuális megoldása egyéni képességeikhez igazodik.

Hasonló tudásteret tudunk teremteni a pedagógusainknak is. A továbbképzések, kurzusok által innovatív módszerek birtokába kerülhetnek, újragondolhatják, újraértelmezhetik eddigi eszköztárukat és tapasztalataikat, és kísérletezésüknek csak pozitív (legrosszabb esetben semleges) eredménye lehet. Ez nem valósulhatna meg az innovatív pályázat segítségével nélkül, sem tevékenységében, sem eszközeiben.

A pályázathoz szükséges eszközök egy részét biztosítani tudjuk. A négy feladatellátási helyen vannak hangszereink, próbatermünk, osztálytermek, és a főépületben hangversenyterem is. A hangszereket és az eszközállományt, a projekt sikerességének érdekében, bővíteni tervezzük.

Pályázati segítség nélkül az innováció nem megoldható intézményünkben. Az a tény, hogy a pályázat révén a pedagógusok a gyerekekkel egyénileg és csoportosan is foglalkoznak, azt mutatja, hogy a nevelő-oktató munka minden területére kiterjedhet figyelmünk, azonban az eszközök, módszerek tekintetében fontos, hogy a lehető legjobbat tudjuk nyújtani. A gyermekeket korosztályuknak megfelelően kell képezni, zenei élményekhez és sikerekhez juttatni, ami jelen esetben differenciált oktatási módszert jelent. Ha csak arra gondolunk, hogy az esetleges kudarcélményt, amely nemcsak a zenében, de az élet bármely területén bármikor érheti a gyermeket és a felnőttet egyaránt, úgy dolgoztatjuk fel a növendékeinkkel, hogy okulva a hibákból, kijavítjuk azt, és a jövőre koncentráltatjuk, akkor ez önmagában is azt jelenti, hogy a csoportos szint mellett az egyéni felzárkóztatás, a tehetség gondozás és a személyiségfejlesztés tekintetében is fejleszteniünk kell. Az innovatív pályázat keretében pedagógusaink módszertani eszköztárát a továbbképzések segítségével szeretnénk növelni, míg a növendékek testi, lelki és szellemi fejlődését több síkon egyszerre biztosítani. Ez nem valósulhatna meg az innovatív pályázat segítségével nélkül, hiszen végesek az eszközeink és az anyagi lehetőségeink is.

Szakmai tevékenységünket és költségvetési tervünket is a létszámarányok figyelembe vételével alakítottuk ki.

Kilenc különböző programtípus részesei lehetnek. Pedagógusaink minden jelentős programból kiveszik a részüket, a továbbképzéseken mind a négy intézményből 2-2 pedagógus vesz majd részt.

A pályázat olyan tevékenységek elvégzését teszi lehetővé, amelyeknek sem pedagógusaink, sem tanulóink ez idáig nem voltak részesei, és minden bizonnyal nem is lehetnének, ha a pályázati lehetőséget nem próbálnánk meg kiaknázni. A továbbtanulást támogató tevékenységek, a közösségi rendezvények, a környezeti nevelés, a személyközpontú pedagógiai módszert átadó, illetve a pedagógiai műhelymunkát segítő továbbképzések egytől egyig a projekt célcsoportjának számító diákok és pedagógusok közös munkájának és közösségi életének újrafogalmazását teszik lehetővé, egy még hatékonyabb terepen.

A művészetpedagógia révén elért sikeresség érdekében célunk - összhangban a pályázati konstrukció céljaival - az oktatás és képzés minőségének és hatékonyságának javítása, kiemelten az idegennyelv-tudás, digitális írástudás, az életviteli, és egészségfejlesztési készségek, a környezettudatosság és aktív állampolgárság területén. A pályázat hozzájárul az egész napos iskolai nevelés és foglalkoztatás elterjesztéséhez, illetve a művészetpedagógia terén elérhető szolgáltatásaink minőségének javításához.

A hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése az iskolákban

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók iskolai sikerességét elősegítő, befogadó program születik.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók iskolai sikeressége nagymértékben függ az iskolai közösségtől, a családi közegtől, az innen érkező mintáktól, impulzusoktól, és mindezek egyénre gyakorolt hatásától. Mindennapi életünket jelentősen befolyásolja, hogy az adott társadalom, amelyben élünk, milyen életkörülményt, létbiztonságot, szociális biztonságot tud nyújtani számunkra. De nemcsak a társadalomnak, hanem a mikrokörnyezetnek, vagyis az iskolának és a családnak, valamint az egyénnek is jelentős szerepe van élete alakításában, életszínvonalának emelésében. Különösen a gyermekek esetében, ahol egész életükre, pályájuk alakulására is hatással lehetnek az általuk szerzett ismeretek, tapasztalatok. Még is azt kell mondanunk, hogy az elképzeléseink, reményeink a jövőre nézve, ritkán teljesednek be, még ha a társadalom által kínált lehetőségek és az egyén pozitív hozzáállása és tenni akarása is jelen van. A társadalomban megfigyelhető szegénység és ennek következtében kialakuló depriváció súlyos gondokat jelent az egyén, a család és az adott közösség számára is, különösen, ha a hátrányosság többfokú, és halmozottan jelenik meg. Még nehezebb a helyzet, ha mindez már gyermekkorban életmeghatározó tényezővé válik. A differenciák egyik leglátványosabb pontja a vagyoni helyzet. Érdekes tapasztalat, amit iskolánkban látunk, hallunk, érzékelünk, hogy a gyerekek viszonylag könnyen alkotnak sztereotípiákat a gazdagokról és a szegényekről, azonban saját vagyoni, illetve társadalmi helyzetüket nem ennek tükrében ítélik meg. Mivel a diákok többsége szegény sorból származik, a gazdagság csak gondolatban él a fejében, nagyon sok esetben többre nem is vágyik, mint amije van, mert nem tudja, hogy lehet másképp is élni, vagy épp a valóságtól teljesen elrugaszkodott módon fogalmazza azt a nélkülözés hiányát, mert nem érti, praktikusán mit jelent a szegénység, és annak milyen társadalmi szinten is érezhető hatásai vannak az ő életére nézve a jövőben. Ugyanez tapasztalható a barátság és a szerelem kapcsán is: ha megkérdezzük, hogyan vélekednek a társaikról és magukról (önismeret), miért fontos az, hogy legyen egy társunk, mit kaphatunk meg attól, aki a szerelmünk, vagy a barátunk, példaként kerülnek elő a közös programok, a gondoskodás definíciója, a féltés-féltékenység egyáltalán nem elenyésző és tisztázandó különbsége, és mindezek eredete.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az egyéni kompetenciák, a tehetség és a tudás mennyiben alakíthatja másképp ezeket a tanulóknak az életét. A kreativitást különböző foglalkozástípusok megismertetése kapcsán, konkretizálva próbálhatjuk meg mérhetővé tenni. Az egyéni célok megismerése, kijelölése, a mindennapi helyzetekben tanúsítható viselkedési módok, magatartásminták meghatározása érdekében státuszgyakorlatokat végezhetünk a gyerekekkel, ezek révén az alá-fölé- és a mellérendeltségi helyzetek kipróbálása és kezelése a valós kapcsolati háló kialakítását és karbantartását, a morális kérdések helyes kezelését teszi lehetővé. Az érvényesülés kulcsa az önismeret, a készségfejlesztés és a viselkedéskultúra, így a kreativitás és a magatartáspróbák nem pusztán fantáziajátékok. Hogy kézzel fogható, hasznos eredményeket produkáljunk, a bizalom – óvatosság, illetve a segítség – tettekkészség tengelyén kell mozgatnunk úgynevezett szerepjátékokat. Olyanokat, amelyeket az adott közegre és egyénekre szabva tudunk mozgatni, stratégiai szinten előre végiggondolva a lehetőségeket, veszélyeket, és közben pontosan, tudatosan, de taktikusan és könnyedén irányítva, olykor improvizálva is a közösségi játékokat, amik valóságos téttel és jelentőséggel bírnak, ugyanakkor játékos képet öltenek, s a diákok szívesen közreműködnek benne.

A diákok, tanárok, mint célcsoportok szükségleteit azzal lehet leginkább leírni, hogy hasonló módon gondolkodnak egy közös cél irányába. Összhangban a pályázati kiírás céljaival: a projekt résztvevőinek elsődleges szükséglete a fiatalok nevelésének kiteljesítése a test, a lélek és az értelem arányos fejlesztésének, illetve az ismeretek, készségek, képességek, jártasságok, attitűdök és az erkölcsi rend összhangjának tiszteletben tartásával.

A célcsoportok kiválasztásakor szakmai tapasztalatainkra, valamint az elérendő célokra is figyelemmel voltunk. A tanulói célcsoport kiválasztásban elsődlegesen a diákokkal kapcsolatban álló pedagógusok vettek részt a szakmai programot megvalósító szakemberekkel történő egyeztetések alapján. Itt azonban bekapcsoltuk a szülőket is. A gyermek és a szülő kapcsolatát ugyanis jelentősen befolyásolja a pedagógus és a szülő kapcsolata, hiszen általában a szakember magyarázza el a gyermekhez való közeledés helyes formáit. A pályázat lehetőségeit kiemelve felhívtuk a szülők figyelmét a gyermek képességeinek fejlődésére, rávilágítottunk a fejlesztés során elérhető eredményekre, összehasonlítva a gyermek korai fejlesztés előtti teljesítményével. A célcsoportba integrálás konszenzusa a projekt végcéljának elérését segíti, és ebben a konszenzusban mind a szülőnek, mind a pedagógusnak, mind pedig az érintett gyermekeknek is részük van.

A pedagógusok is önkéntes alapon csatlakoztak a programhoz, a projektben betöltött szerepüket pedig közösen, a projektmenedzserrel és a szakmai vezetéssel történt konzultáció mentén alakítottuk ki.

Meggyőződésünk, hogy a zenepedagógia, ötvözve a pályázat által kínált innovatív elemekkel, hatékony eszköz lesz a hátrányok felszámolásában, közelebb visz a helyes magatartásformák felismeréséhez, a társas kapcsolatok elmélyítéséhez. Segíti a közösség erejének megtapasztalását, s mindazon értékek felismertetését, amelyek társadalmi lényként való létezésünkben meghatározóak.

A programelemek:

A1) ii. Tanórán kívüli szabadtéri mozgásos rendezvények

Zenésznövendékeink állóképességét erősítjük vele. Egyebek mellett táncházak szervezése, amelyek az állóképesség, a ritmusérzék, a testtartás, az egészséges mozgás mentén valósulnak meg.

A projekt megvalósításához szükséges irodaszerre külön is tervezünk, mindemellett célunk létrehozni egy olyan weboldalt, ahol a folyamatok egyes fázisait, növendékekre és tanárookra összpontosítva is be tudjuk mutatni, szélesítve azok körét, akik a tapasztalatokból részesülhetnek ezáltal.

Meggyőződésünk, hogy a zenepedagógia, ötvözve a pályázat által kínált innovatív elemekkel, hatékony eszköz lesz a hátrányok felszámolásában, közelebb visz a helyes magatartásformák felismeréséhez, a társas kapcsolatok elmélyítéséhez. Segíti a közösség erejének megtapasztalását, s mindazon értékek felismertetését, amelyek társadalmi lényként való létezésünkben meghatározóak.

A1) iii. Természetközeli sporttábor

Valójában az állóképességet is segítő, természetközeli, ihletett környezetben zajló tábor, ahol feladatellátási helyenként 15 diák + 3 tanár vesz részt. A tábor 5 napos, a programot a pedagógusokkal közösen alakítjuk ki, figyelembe véve az egyéni és a csoportos edzés- és próbaigényeket. Itt a kísérőpedagógusok, akik művészeti tanárok, tehát órát is adnak.

A tábor programjában meghatározó szerep jut a környezeti nevelésnek, a fenntarthatóság kérdéskörének, mint ahogy az egyéni és a köztulajdon védelme, a biztonság, az ésszerű takarékoság, az egészséges és esztétikus környezet kialakítása és fenntartása, az alkotás öröme és ennek nyomán a rongálás kiküszöbölése is jelentőséget kap.

Elengedhetetlenül fontos, hogy a gyerekek közös célokért együtt küzdenek, együtt hozzák meg döntéseiket és együtt is valósítják meg terveiket. A pályázati kiírás keretében a kötelezően vállalandó esélyegyenlőségi intézkedés elvárásával összhangban a fejlesztő szakemberek és pedagógusok esélytudatosságot fejtenek ki: nemcsak, hogy nem közvetítenek szegregációt, de egyúttal csökkentik is a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket, hiszen származástól, társadalmi helyzettől és bőrszíntől függetlenül mindenkit közösségbe terelnek és segítenek a közös célok kitűzésében és elérésében.

A3) ii. Digitális taneszközök gyakorlati használata

Médi@dal - szolfézs zenei informatikával kiegészítve. Ide tervezünk eszközbeszerzést is: laptopokat, asztali számítógépet, hozzá tartozó hangfalat, projektort, diktafont, digitális videokamerát állvánnyal, külső winchestert.

B4) Pályaorientációs foglalkozás-sorozat

Három, egymástól elkülönülő egységből áll a program: szakmák ismeretének alapjait feltáró foglalkozás, kreatív önismeret és képességteszt, tanulói és munkahelyi környezet imitálását segítő helyzetgyakorlat-sor. Előre egyeztetett szempontok szerint válogatva a bevont gyerekeket a hatékonyság érdekében, művészet-orientált szemlélettel.

A pályorientációs foglalkozás-sorozat célja a megismert kompetenciák révén történő orientáció, a mindennapi helyzetekben tanúsítható viselkedési módok, magatartásminták meghatározása, az egyéni célok megismerése, kijelölése, a státuszgyakorlatok révén az alá-fölé- és a mellérendeltségi helyzetek kipróbálása és kezelése, a valós kapcsolati háló kialakítása és karbantartása, a morális kérdések helyes kezelése. Az iskolában a gyerekcsoport összetételét figyelembe véve, a nemi és korosztályi megoszlás mellett az affinitásokat középpontba helyezve zajlik a program, amely három, egymástól elkülönülő egységből áll:

- pályorientációs alapismeretek, szakmák ismeretének alapjait feltáró foglalkozás
- kreatív önismeret és képességteszt
- tanulói és munkahelyi környezet imitálását segítő helyzetgyakorlat-sor

Az alap kiindulópont a társadalmilag eltérő státuszú, különböző képességekkel rendelkező diákok egyedi kompetenciáinak feltérképezése, feltárása és közösségi szintű megbeszélése, valamint a rálátás biztosítása a szakmákra.

Fontos látnunk, hogy napjainkban a pályaválasztás nem egy egyszeri döntést jelent. Életpályánk során számtalanszor kerülhetünk olyan helyzetbe, hogy akár személyes fejlődésünk, akár a külső körülmények változása miatt változtatni kényszerülünk, esetleg új szakmát kell elsajátítanunk. Hiszen lehetséges, hogy tíz vagy húsz év múlva az, ami most érdekel, ami most fontos nekünk, jelentőségét veszti, és más válik lényegessé számunkra. Másrészt külső okok is közbejöhethetnek, hiszen a gazdasági és a munkaerő piaci helyzet változásai pályánkat is érinthetik. Éppen ezért több időt szenteltünk a három egységből álló foglalkozás-sorozaton annak, hogy megértsük: a pályaválasztás nem egy életre szóló választás, hanem egy irány, ami érdeklődésünknek, képességünknek jelenleg megfelel, és ami életpályánk alakulása során változhat. Ebben az életkornak is szerepe van: gondoljunk például arra, hogy a serdülők érdeklődése változik még, több pálya között is hezitálhatnak, míg valamelyik mellett elköteleződnek. De szintén kritikus pont a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekénél az a magatartásminta, amely a munka igényét teremti meg náluk, és saját helyzetüket segít beazonosítani, egyértelműbbé, világosabbá tenni a közösségi környezetben. E nélkül ugyanis a motiváció hiányozna. Az egyéni célok és képességek mellett a szorgalom és a kommunikáció jelentősége az, amelyre különös hangsúlyt fektetnek a szakemberek a pályorientációs foglalkozáson.

A pályorientációs ismeretanyag egy új filozófiát közvetít a fiatalok számára, amely révén lehetővé válhat az életpálya-szemlélet elsajátítása, a személyes élet perspektíva megtervezése iránti igény felkeltése, valamint az önismereten és a pályaismereten alapuló pályaválasztási döntés előkészítésének fontossága. A 90 perces előadások, és az azokhoz kapcsolódó szakmai anyagok átadása önismereti tréning elemekkel van átszőve.

Ahhoz, hogy jó döntést hozhassunk ebben a fontos kérdésben négy dolog szükséges:

1. Nagyjából reális kép önmagunkról. Ebben különösen azoknak a tulajdonságoknak és képességeknek a feltérképezése fontos, melyek a későbbi pálya betöltéséhez szükségesek.
2. Széleskörű ismeretek a választható szakmákról
3. A munkaerő piaci környezet ismerete. Nyilván érdemes figyelembe venni például azt, hogy milyen szintű a túlképzés, milyenek az elhelyezkedési lehetőségek az adott területen.
4. A képzési lehetőségekre vonatkozó ismeretek.

Az Amerikából jöttem... című, ma akár az Activity részeként vagy több más néven is ismert játék az, amellyel az első foglalkozáson bevezetjük a tanulókat a különböző szakmák felismerésébe, a jellegzetes szakmai jegyek meghatározásába. A játékos feladatot kiegészíti egy szoborcsoport játék is, amely a stílusjegyeken túl a munkák legtöbbször jellemző csoportos tevékenységet hivatott megérettetni a diákokkal. Az egyes szakmák jegyei, a munka és a hivatás közötti felfogáskülönbség, a hozzáállás kérdése, a munka iránti vágy, a tenni akarás és a megbecsülés, valamint a célokhoz vezető eszközök feltérképezése az, ami a tudásanyagot és az önismereti/képességismereti anyagot alkotja itt.

A második foglalkozásegység alkalmával pályorientációs tesztet kapnak a diákok, amely négy részből áll: önismereti teszt, tanulást és vizsgahelyzetet felmérő kérdéscsoport, munkát és életpályát vizsgáló teszt, valamint karrierépítés és helytállás vizsgálatár vonatkozó kérdőív az, amikkel a tanulók találkoznak, azonban ezeket nem magukban, hanem a szakemberek és a bevont pedagógusok segítségével kell kitölteniük, majd közösségi térben

megbeszélniük. Ez segíti a diákokat abban, hogy tisztába kerüljenek saját képességeikkel, tehetségükkel, affinitásukkal, illetve azok esetleges korlátaival.

A harmadik foglalkozásegység a tanulói és munkahelyi környezet imitálását segítő helyzetgyakorlat-sor, amelynek során életszerű, gyakorta előforduló szituációkat imitálunk, amikben kipróbálhatják magukat a gyerekek. A cél az, hogy szembesüljenek a munkavégzés során felmerülő lehetőségekkel, veszélyekkel, az egyéni felelősséggel és a közösségi célokkal, a konfliktushelyzetekkel és azok feloldásának alternatíváival. A harmadik foglalkozásegység után kell megnevezniük a diákoknak (szükség esetén rávezetéssel), hogy milyen elképzelésük van a jövőjükkel illetően, és mennyiben, illetve miért változott ez a korábbiakhoz képest (ha volt ilyen irányú elképzelésük).

A továbbtanulást támogató tevékenységek, pályorientációs programok megvalósítása így három foglalkozásegységből áll össze, három különböző irányú szakember segítségével, akik mindhárman hátrányos helyzetből indultak és ismert, megbecsült szakemberré váltak, mindeközben életpálya-ismeretük hasznosítását, a tudás átadását is magukévá tették.

B6) i. Közösségi rendezvények

Az egyik legfontosabb értéke lehet a pályázati programnak a családbarát szemlélet megteremtése, az iskola és a szülők, a szülők és a diákok, valamint az iskola és a diákok közötti kapcsolatrendszer kibővítése és megerősítése, vagyis más dimenzióba helyezése. A tanulmányi eredmények kapcsán történő évközi konzultációk nem teszik lehetővé az alkalmak jellegéből és az időszűkéből adódóan sem a szorosabb kapcsolattartást, a szemléletformálást, az érzelmi és értelmi kötődés egymás melletti megteremtését az intézmény és a szülők, nevelők között. A közösségi rendezvények szervezésével erősítjük a tanár-szülő közötti hivatalos kapcsolatot helyezük egészen más emberi, bizalmi síkra, és a valódi segítségnyújtás lehetőségének megteremtésével a generációk közötti együttműködést is elősegítjük.

Itt, főként a halmozottan hátrányos helyzetű diákok esetében elkerülhetetlen, hogy a családi, rokoni, baráti és iskolai felnőtt-gyermek kapcsolatok aktuális státuszát is szem előtt tartsuk. A háromszög, amelynek pontjain a pedagógus, a szülő és a tanuló állnak, kiegyensúlyozott és egyaránt lényeges kapcsolatokat feltételez. Az észrevehető differenciák értékteremtése abban áll, hogy elismerjük: az életen át tartó tanulás, a különböző kompetenciák, tehetség- és tudásszintek az egyik, a tapasztalati háttér a másik, ami valós különbséget ad ember és ember, felnőtt és felnőtt, felnőtt és gyermek között is. Célunk az, hogy a pedagógusok és a szülők egyaránt lássák, átgondolják, megbeszéljék és könnyebben megértsék a másik helyzetét, egymástól kölcsönösen tanuljanak, szorosabb kapcsolat alakuljon ki közöttük, áttekintsék a múltat és a jelent, mint kiinduló pontot, és közösen beszéljenek, tervezzenek a gyermek jövőjét illetően. A program célzottan szolgálja a szülők és pedagógusok közötti kommunikációt, amely elősegítheti a fiatalok aktívabb bevonását a közösségi életbe és segítségét az egyén szintjén is. Ezeket a rendezvényeket pedig a családlátogatások tudják valós érzelmi szintre emelni.

Biztosak vagyunk benne, hogy az eredményes partneri kapcsolat kiépítéséhez rendkívül fontos egy kötetlen légkör megteremtése, ami a hivatalos jelleget és annak feszültségét elveszi. Ezért olyan közösségi rendezvényeket szervezünk havi rendszerességgel, amik nem direktmódon épülnek a párbeszédre, hanem annak lehetőségét jellegükknél fogva - és nem tudatosított formában - magukban hordozzák. A kötetlenebb rendezvények egy-egy interaktív, pedagógus vagy szülő státuszától függetlenül minden résztvevő közreműködését igénylő kulturális esteket jelentenek, amiken a rendezvények fő programja oldja a hivatalos jelleget, s ezzel a gátlásokat, s a főprogram után négy szemközti - továbbra is kötetlen, és ettől őszintébb - beszélgetéseknek adhatnak terepet. Ezeket a rendezvényeken fellépőként olyan művészeket várunk, akik egyfelől népszerűségük mellett tiszteletet vívtak a megcélzott csoport körében, másfelől értéket képviselnek, mintát mutatnak életútjukkal és tevékenységükkel, harmadrészt kötetlenül szórakoztatja és feloldja a célcsoportot, nem utolsó sorban pedig - származásuk és társadalmi státuszuk tekintetében - maguk is hátrányos helyzetből, nehéz sorsból indultak.

Több rendezvényt is tervezünk. Ezeket az eseményeket a szülők is jelen vannak, és alkalom nyílik a kötetlenebb, barátságosabb és mélyebb beszélgetésekre, kapcsolatfelvételtre és kapcsolatápolásra.

C2) Egészségnapok

Két alkalmat tervezünk, június első és szeptember második hetében, mentálhigiénés és táplálkozási moderátorral, valamint két élsportolóval/szakemberrel.

Az egészséges életmód fontossága nemcsak a házi praktikákat jelenti, hanem sokkal inkább a testi - lelki egyensúlyt, vagyis azt, hogy minden az agyban dől el! Tájékozottság és komoly elhatározás szükséges ahhoz, hogy megértsük: minden egyes nappal többet kapunk az élettől, aminek alapvető feltétele az egészség megléte. Ez jelenti a helyes, vagyis egészséges táplálkozást, összhangban a káros szenvedélyektől való tartózkodással, a mozgással (amely fizikailag éppoly fontos, mint az impulzusok szerzése miatt lelkileg, az oxigén miatt pedig szellemileg), a stresszmentes életmóddal, mert mindezek a kiegyensúlyozottságot hordozzák magukban.

Célunk az egészséggel kapcsolatos ismeretek bővítése, figyelemfelhívás az egészségesebb egyéni életvitel lehetőségére: olyan rendezvényeket tartunk, ahol az egészséges életmód jelentősége az egészséges táplálkozással összefüggésben jelenik meg, és a gyerekek számára könnyebb felfoghatóság érdekében a sport és a mozgás is bemutathatóvá válik. A lehető legnagyobb mértékben szeretnénk megmutatni, hogy egészségesnek lenni nem bonyolult és nem elérhetetlen fogalom, mert mindez az egészségkultúra üzenetét továbbítja, az iskola különböző korcsoportjainak célzott üzenetekkel. Táplálkozni lehet ésszerűen és tudatosan úgy, hogy az evés élvezete is megmarad. A táplálkozás azonban nemcsak az ételkultúrát, mint az egészségkultúrát hordozza fogalmilag magában, hanem a mozgás szükségességét és a különböző romboló hatású szerek teljes mellőzését is. Szeretnénk mindezt megmutatni, az egészséges életmódról beszélni, de nemcsak beszélni: a gyakorlatban bemutatni az ételek, italok, a hétköznapi mozgás, a szabadidős sport és a szervezett sport megválasztásának fontosságát. A mindennapi életvitel egészségesebbé tételéhez pozitív minták, példák, lehetőségek bemutatása csak azoktól fogadható el feltétel nélkül, akik maguk is úgy élnek. Ezért a tudás átadásának olyan új irányzatát képviselő idoloikat hívunk meg, akik országszerte segítenek meghonosítani és hosszú távon fenntartani az egészség-szemléletet. Két alkalmat szervezünk.

Mindkét alkalom egy vezető mozgásos rendezvénnyel indul, amit az egészséges táplálkozást és a káros szenvedélyek elhagyását, mellőzését előtérbe helyező mentálhigiénés előadás követ. A cél, hogy a résztvevők számára újra tudjuk fogalmazni az étkezés, az egészséges gasztronómia, a minőségi alapanyagok és a rendszeresség életszemléletét, a mozgás és az egészség fontosságát, és a mindennapi életük részévé is tudjuk ezeket tenni! Mivel a csoportos edzésprogram és a mentálhigiénés előadás után élsportoló szakembereink a gyerekekkel közösen egészséges, bio-alapanyagokból készült ebédet vesznek részt, az egészségmagatartással, vagy egészségkockázattal kapcsolatos tényezők bemutatása mellett az egyéni életviteli tanácsadás és ismeret bővülés is meg tud valósulni. A rendezvényen minden bevont évfolyam részt vesz, részvételi arányuk az egyes évfolyamok tanulóinak 70 %-át meghaladja.

F) A tanári továbbképzések közül az alábbiakat tervezzük:

F4) Családpedagógiai továbbképzés

F5) Lelki egészség fejlődését szolgáló, személyközpontú pedagógiai módszert átadó, illetve a pedagógiai műhelymunkát segítő továbbképzés

Ezekre iskolánként és képzésenként 2-2 pedagógust tudunk delegálni (összesen tehát 8-8 főt).

Gyakorlati tanácsokat adni pedagógusoknak – a hátrányos (sőt, halmozottan hátrányos) helyzetű tanulók fejlesztése, társadalmi integrációja érdekében – általában, több mint lehetetlennek tűnő feladat, mégis megoldható. Bár egyen-tanácsok éppúgy nincsenek, mint egyen-pedagógusok, vagy egyen-diákok, de egyen-problémákkal is csak a felszínen találkozni. Ha tipikus gondokra keresünk választ, akkor viszont érdemes beszélni arról, hogy milyen alternatívákat nyithat meg a nevelésben, a személyiségfejlesztésben és a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásában a drámapedagógia.

Miért? Mert a sikeres integrációhoz olyan módszerekre van szükség, amelyek elhagyják a rossz pedagógusi beidegződéseket. Mert a siker érdekében a gyerekek meg kell nyílnia, hogy szabadabbá tehesse alkotó energiát, s mert a pedagógusnak is nyitottnak kell lenni a másik (a gyermek) elfogadására, az együttműködésre. A drámapedagógia olyan eszközrendszer kínál, amellyel könnyebbé válik a tanulókkal, főként a halmozottan hátrányos helyzetben lévő, s ezáltal pszichológiai értelemben is általában kisebbségi komplexusokkal küzdő diákokkal folytatott kommunikáció éppúgy, mint a gyerekek egymás közötti kapcsolatteremtése. Az előítéletől mentes kooperáció, a játék öröme utat nyit a gondolkodás felszabadításához, az élményeken keresztül ismeret átadáshoz, az aktivitás növeléséhez, a személyiség komplex fejlődéséhez. Meggyőződésünk, hogy a

drámapedagógia innovatív és hatékony eszköz a hátrányok felszámolásában, közelebb visz a helyes magatartásformák felismeréséhez, a társas kapcsolatok elmélyítéséhez. Segíti a közösség erejének megtapasztalását, s mindazon értékek felismertetését, amelyek társadalmi lényként való létezésünkben dominánsak. Ezen kívül megemlítendő, hogy olyan, a 21. században nélkülözhetetlen alapkészségek fejlesztését segíti, mint a nyitottság, a tanulási és információfeldolgozási készség, s nem utolsósorban a szociális és érzelmi intelligencia. Mindezek nélkülözhetetlenek az egyén értelmes és boldog, célravezető életéhez.

Ahhoz, hogy a drámapedagógia alkalmazásának széles panorámája megnyíljon a pedagógusok előtt, egyfelől félre kell tenni az eddig megszokott íratlan tanítási normatívákat és magatartási szabályokat, másrészt jobban szét kell tagolni, világosan elkülöníteni egyes tevékenységi elemeit – hogy aztán a „nagy egészben”, a gyakorlatban, új egységet alkothassanak, s mindezt a pedagógus, aki részt vesz a továbbképzésben, megértse és elfogadja. Meg kell kísérlni tehát meghatározni az egyes részeket, azok ismérveit, technikáit és egyéb jellemzőit, anélkül, hogy pontos definíciók megfogalmazására törekednénk.

A projekt megvalósításához szükséges irodaszerre külön is tervezünk, és szeretnénk létrehozni egy olyan weboldalt, ahol a folyamatok egyes fázisait, növekedésekre és tanárookra összpontosítva is be tudjuk mutatni, szélesítve azok körét, akik a tapasztalatokból részesülhetnek ezáltal.

Módszerek:

A hagyományos tanítási módszerek mellett fokozottan alkalmazzuk a kooperatív technikákat a tantárgyak sajátosságait figyelembe véve, a frontális osztálymunka mellett lehetőséget kínálunk egyéni projektek megvalósítására, a csoportban végezhető feladatok széles skálájának alkalmazására, differenciálásra, kísérletezésre, játékos gyakorlatokra, nagyobb tanulói létszámot felölelő csoportos projekt megvalósítására.

Családbarát jellegű, nagyobb létszámot érintő közösségépítő találkozók, rendezvényeket tervezünk megvalósítani a projektben résztvevő célcsoporttagok számára.

Ennek kapcsán szervezünk egy drámapedagógiai módszertanra épülő érzékenyítő tréninget, amelyen a kiválasztott (és vállalkozó) gyerekek, valamint családtagjaik közösen vesznek részt. A tréning alapvetően a család összetartozását, közösségi élményeit, az egyes családtagok hozzáadott értékeit, feladatait és hozzáállását hivatott megmutatni közös irányított beszélgetés és szituációk, helyzetgyakorlatok révén. A résztvevők aktív közreműködése közben olyan helyzeteket imitál és beszél meg a moderátor, amik a valós hétköznapi életben, a mindennapokban segítheti az igazi családi közösség kialakítását, benne a munkamegosztást, az egymás iránti megbecsülést, és a közös, értelmes családi programok szervezését. Összesen 3 ilyen alkalmat szervezünk, fő részvételével.

A helyzetek és problémák, amiben segítséget nyújtunk:

- időbeosztás problémák, megosztott figyelem
- közös célok kitűzése rövid- és középtávon, feladatmegosztás
- családon belüli féltékenység
- hasonló korú gyermekek nevelésekor, tehát kis korkülönbséggel született gyerekeknél-édesanya fizikai korlátai, otthonról kimozdulás nehézségei
- gyermekellátással kapcsolatos problémák, kérdések
- gyermekneveléssel kapcsolatos problémák
- háztartás vezetésével kapcsolatos problémák - főzési praktikák, időhiány stb.
- megfelelés az elvárásoknak, több irányban
- ön- és családértékelési problémák kezelése

Ezek mellett az egyes tevékenységek közben az alábbi fenntarthatósági szempontokat is szem előtt tartjuk:

1. természeti erőforrások megőrzése, beleértve anyagtakarékosság, energiatakarékosság, és megújuló erőforrások használata azok megújulási kapacitásán belül;
2. természetes térszerkezet megőrzése;
3. károsodások elkerülése

A szakmai program fent vázolt elemeire erősítenek rá a családi életre nevelést támogató szabadidős programok, nevezetesen közös családi kerékpártúrák és a gyermeknap. Ezeknél a rendezvényeknél a pihenés, a kikapcsolódás és az új élmények együttes megélése által megszilárdulhat és erősödhet a család, a résztvevők pedig egymással, tehát a különböző családok együttesen, egymást kölcsönösen segítve és mintákat átvéve

erősíthetik későbbi kötődésüket. Ezt a közösséget a pályázat végeztével is együtt szeretnénk tartani a fenntartási időszakban, hasonló szabadidős programok révén.

Értékelés:

A tanulók saját fejlődésük és a megszerzett tudás hasznossága szempontjából kerekasztal beszélgetés keretében osztályfőnöki órán értékeli a programot. A program végén vetélkedőt rendezünk, ahol csapatverseny keretében számot adhatnak az egy hét során szerzett ismereteikről.

Fenntarthatóság

Az új módszertani fejlesztések eredményét a fenntartási időszakban is használni szeretnénk. A projekt fizikai befejezését követően a fenntartási időszak végéig fenntartjuk a projekt szellemiségét. A fenntarthatóságot célozzuk meg a kapott tapasztalatok tanrendbe történő beépítésével, az oktatási programunkba történő integrálásával. A projektben megvalósuló tevékenységről a fenntartási időszak végéig elektronikus jelentéseket nyújtunk be. A létrehozandó, a tapasztalatok megosztására és az eredmények dokumentálására szolgáló weboldalt pedig tartalmilag a projekt céljaival, eszközeivel és eredményeivel összhangban frissítjük a fenntartási időszakban is.

Az eredmények egy része középtávon érezteti majd hatását, ezért az eredményeinek fenntartására törekszünk a megvalósítást követő fenntartási időszakban is. Az elindított közösségi rendezvényeket hagyományteremtő céllal hozzuk létre, hogy lehetőség szerint ezeket a jövőben még inkább kiterjesztett formában tovább tudjuk működtetni. Folytatni szeretnénk a pályaorientációt és az erdei iskola programot (lehetőség szerint).

A világ, a környezetünk (beleértve a mikro- és a makrokörnyezetet is) változásokhoz való alkalmazkodásra történő felkészítésében kulcsfontosságú szerep jut a közoktatási, köznevelési intézményeknek, jelen esetben a Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola és feladatellátási helyeinek, amelyek országosai is meghatározó szerepet játszanak az fentiekhez szükséges speciális kompetenciák fejlesztésében.

A zenei módszertannal, valamint azon túl is lépve a kommunikáció erősítése az egyik közvetlen cél, e nélkül ugyanis képtelenség mai világunkban érvényesülni. Ezt pedig intézményünkben a képességek kibontakozása, a készségfejlesztés révén, a zenei gondolkodás logikai attitűdjének mindennapi gondolkodásba való átültetésével teremthetjük meg. Az iskolai kereteken túllépve célunk, hogy magatartásmintát adjunk a diákoknak, növeljük kreativitásukat, improvizációs képességüket, stratégiai szemléletet alakítsunk ki, az önfegyelem mellett a fantáziának is jelentős szerepet adjunk. Másképp fogalmazva az innovatív szemléletet és a tudatosságot segítsünk kialakítani bennük és megértetni velük.

Az eredmény egy része kézzel fogható lehet: olyan produktumok jönnek létre, amelyek a pályázat lehetősége nélkül biztosan nem születtek volna meg, és ez a közösségi élmény mellett az egyéni kompetenciák erősítését is szolgálja. Másfelől, és ez kevésbé megfogható, ám legalább ilyen lényeges, hogy olyan, szabadon gondolkodó, szellemi korlátok nélküli, tevékeny és szorgalmas embereket nevelünk, akik hazánk szellemi színvonalát a világ élvonalába emelik/tartják. Társadalmi differenciák nélkül. A tanulók mellett a másik fontos célcsoport, a pedagógusok szakmai fejlődésének elősegítését szaktárgyi, módszertani, társadalmi felzárkóztatási és a pedagógiai kultúra folyamatos fejlesztését elősegítő pedagógus továbbképzések megvalósításával tesszük lehetővé.

Kisvárdra, 2015. március 2.